

Norsk Folkehjelp
SOLIDARITETSUNGDOM

HÅNDBOK

LAGET AV NORSK FOLKEHJELP
SOLIDARITETSUNGDOM

DINE RETTIGHETER OG PLIKTER I MØTE MED POLITIET

Dette er en håndbok for alle enkeltpersoner i møte med politiet. Her har vi jobbet for å kartlegge deres rettigheter og plikter i møte med politet, men også hva politiet selv plikter til.

Formålet med denne håndboken er å opplyse om hva politiet og privatpersoner kan gjøre.

Dette dokumentet skal brukes som en veileider i kontakt med politiet. Situasjon, ekstraordinære omgivelser og forhistorie kan være utslagsgivende faktorer.

INNHold

3	RASISME?
4	HVEM ER VI?
7	GODE RÅD
8	HVA KAN POLITIET GJØRE?
9	HVA MÅ POLITIET OPPLYSE OM?
10	HVA MÅ DU OPPGI?

RASISME

Rasisme er diskriminering på bakgrunn av etnisitet, hudfarge og eller religion.

Solidaritetsungdommen jobber aktivt med antirasisme og inkludering for å bidra til et mangfoldig, rettferdig og fordomsfritt samfunn. Dette er knyttet til fordommer, holdninger og fremmedfrykt en kan finne på både nasjonalt og lokalt nivå. Dette betyr at et enkeltmenneske, en gruppe mennesker eller institusjoner som for eksempel en stat kan fremme fordommer og fremmedfrykt. Derfor er det viktig at vi bevisstgjør og ansvarliggjør folk om at man kan bære på ideer og holdninger mot andre som ikke er sanne. Usannheter må møtes med fakta og likegyldighet må møtes med engasjement for å motvirke diskriminering og rasisme. Solidaritetsungdommen jobber for likestilling og for å motvirke rasisme og diskriminering gjennom aktiviteter og bevisstgjøring. Vi konfronterer normer og forventninger knyttet til maktstrukturer som skaper diskriminering og ulikhet i samfunnet.

HVEM ER VI?

SOLIDARITETSUNGDOM

NORSK FOLKEHJELP SOLIDARITETSUNGDOM.

NORSK FOLKEHJELP ER FAGBEVEGELSENS HUMANITÆRE
SOLIDARITETSORGANISASJON, OG VI ER DERES SAMFUNNSPOLITISKE
UNGDOMSBEVEGLSE.

KORT OM OSS:

Norsk Folkehjelp Solidaritetsungdom mener at verden ikke er fattig, den er urettferdig. Vi er en solidarisk antirasistisk organisasjon, derfor er det en hovedoppgave for oss å arbeide for en mer rettferdig fordeling av makt og ressurser. Vi jobber for å fremme internasjonal solidaritet i Norge, bekjempe rasisme og diskriminering, og fronte en human asyl- og flyktningsspolitikk.

Vårt arbeid bygger på solidaritet, ikke veldedighet. Solidaritet vil si å stå skulder til skulder med de marginaliserte i samfunnet og bidra til at de selv skal forme sine samfunn. Å vise solidaritet kan derfor innebære å ta standpunkt på de undertrykte side. I vårt arbeid med å utfordre makt og urett styres vi av prinsippet om å kun uttale oss i saker som vi, eller norsk folkehjelp, har erfaring fra gjennom vårt arbeid nasjonalt eller internasjonalt.

HVA MÅ DU OPPGI?

NAVN, FØDSELSDATO OG ADRESSE

DU HAR EN PLIKT TIL Å OPPLYSSE OM DITT RIKTIGE NAVN, FØDSELSDATO OG ADRESSE HVIS POLITIET SPØR, MEN DU HAR IKKE PLIKT TIL Å OPPLYSSE OM MER ENN DETTE

Det er heller ingen plikt til å bære legitimasjon i Norge. Politiet kan likevel be om eller starte å lete etter legitimasjon hvis du nekter å oppgi navn, oppgir falskt navn, eller hvis du er utenlandsk statsborger.

1. NAVN
2. ADRESSE
3. FØDSELSDATO

DU HAR EN PLIKT TIL Å OPPLYSSE OM DITT RIKTIGE NAVN, FØDSELSDATO OG ADRESSE HVIS POLITIET SPØR, MEN DU HAR IKKE PLIKT TIL Å OPPLYSSE OM MER ENN DETTE. DET ER HELLER INGEN PLIKT TIL Å BÆRE LEGITIMASJON I NORGE. POLITIET KAN LIKEVEL BE OM ELLER STARTE Å LETE ETTER LEGITIMASJON HVIS DU NEKTER Å OPPGI NAVN, OPPGIR FALSKT NAVN, ELLER HVIS DU ER UTENLANDSK STATSBOERGER.

01

HØFLIGHET OG RESPEKT FOR HVERANDRE

- Dette gjelder begge veier. I kontakt med politiet er det fordelaktig å samarbeide. Uansett er det greit å vite at alt du sier kan bli brukt i mot deg.
- Ikke løp. Det å løpe fra politiet vil skape mistanke og som oftest ekstalere en ellers rolig situasjon.

02

FORELEGG, AVHØR OG ARRESTERT

- **FORELEGG:**
Hvis du får et forelegg (bot), er du ikke forpliktet til å underskrive på dette. Du har krav på betenkningstid, og hvis du er uenig er det en domstol som skal avgjøre saken.
- **AVHØR:**
Hvis du blir avhørt, må du oppgi navn, adresse og fødselsdato. Du kan fortelle mer, men du må ikke. Du kan vente til du har snakket med foreldrene dine eller en advokat. Du kan også be om tolk, hvis du vil forklare deg på et annet språk.
- **ARRESTERT:**
Hvis du blir arrestert, har du rett til å bruke advokat. I mindre alvorlige saker må du skaffe og betale advokaten selv. I alvorlige saker skal politiet skaffe og betale advokat.

03

• HVA KAN POLITIET PÅLEGGE DEG?

- Politiet kan gi pålegg når det er nødvendig for å ivareta ro og sikkerhet.
- De kan pålegge deg å bli på stedet, forlate stedet eller slutte med en aktivitet.
- Du plikter å følge pålegget selv om du er uenig. Bryter du pålegg kan du få bot.
- Dersom du er uenig kan du klage til å politiet etterpå (les s. 9).

GENERELLE SPØRSMÅL

DINE PLIKTER OG RETTIGHETER

NÅR KAN POLITET STOPPE DEG?

1. Hvis de mistenker deg for å ha gjort noe straffbart
2. Hvis du er under 18 år og politiet er bekymret for deg
3. Hvis du er et sted hvor det kan bli uroligheter, og politiet trenger å få oversikt over situasjonen
4. Du kan også bli stoppet på andre grunnlag

HVA KAN POLITIET GJØRE OM DU ER UNDER 15 ÅR?

1. Hvis du er under 15 år kan du ikke straffes. Politiet kan likevel undersøke om du har gjort noe ulovlig
2. Hvis du er under 15 år kan du ikke bli arrestert, men politiet kan kjøre deg hjem eller til barnevernsvakten
3. Politiet kan kjøre deg hjem, hvis du er under 15 år og de finner deg ute sent på kvelden eller på farlige steder
4. Dette gjelder også for barn over 15 år

KLAGE PÅ POLITIET?

Hvis du er uenig i måten politiet har behandlet deg på, eller har et erstatningskrav, bør du sende en klage til politet der du bor. Klagen sendes på mail til ditt politidistrikt, og merkes med “klage på politet”.

Husk å oppgi tid og sted for hendelsen og eventuelt vitner. Det er fint hvis du har merket deg politibetjentens tjenestenummer, men ikke nødvendig - du kan alltid spørre politibetjenten. De som behandler klager, ivaretar dine rettigheter og har taushetsplikt. Ta gjerne kontakt med oss om du trenger bistand til å utforme en klage.

NÅR KAN POLITET UNDERSØKE BAGGER, SEKKER, LOMMER OG LIGNENDE?

1. Hvis de mistenker deg for å ha gjort noe straffbart
2. Hvis politiet tror du har med farlige gjenstander
3. Hvis du nekter å oppgi personalia
4. Politiet kan frata deg farlige eller ulovlige gjenstander, eller gjenstander/verdier knyttet til en straffbar handling

HVA MÅ POLITET OPPLYSE OM?

1. Tjenestenummer, men ikke navnet. Tjenestenummer skal bæres synlig på uniformen, eller på politiskilt hvis politiet er sivil
2. Hva du er mistenkt for, hvis du er mistenkt for noe
3. Hvis du er mistenkt, plikter politiet å opplyse hvorfor de tar kontakt med deg hvis de har mulighet til det

Mer enn

12 %

av ungdom som oppga å være født av én eller to utenlandskfødte foreldre, har sagt at de opplever å bli stoppet i tilfeldige kontroller flere ganger i måneden.

- “vi vil ikke leke med deg fordi du er brun”, en undersøkelse av opplevd rasisme blant ungdom. Antirasistisk senter 2018.

Norge har fått internasjonal kritikk for at norsk politi bedriver etnisk profilering.

**5. april 2018 konkluderte FNs
menneskerettighetsråd med at politiet i Norge
med sin ID-kontroll rent faktisk bedriver
“etnisk profilering”.**

***“The Committee is concerned that section 21 of the
Immigration Act authorizes the police to stop people
assumed to be foreign nationals, thereby subjecting
persons of immigrant background to ethnic profiling by
police (arts. 2, 12, 17 and 26).»***

– Etnisk profilering skjer i Norge

Av **INGVILD VIK**

Publisert 06. juni 2020

Foto: Heiko Junge / NTB scanpix

informasjon hentet fra:

På politiet sin egen nettside vil dere enkelt finne en mer detaljert liste som omfatter rettigheter som fornærmet eller pårørende, rettigheter som pågrepet, innbrakt eller som vitne i avhør eller en domstol.

All informasjon kan innhentes her: <https://www.politiet.no/rad/rettigheter/>

Informasjon hovedsakelig hentet fra politet.no og OMOD (Organisasjon mot Offentlig Diskriminering).

<https://antirasistisk.no/wp-content/uploads/2017/08/Vi-vil-ikke-leke-med-deg-fordi-du-er-brun-en-unders%C3%B8kelse-av-opplevd-rasisme-blant-ungdom.pdf> (antirasistisk senter sin undersøkelse av opplevd rasisme blant ungdom).

<https://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Publikasjoner/Representantforslag/2019-2020/dok8-201920-129s/?all=true> (Norge har fått internasjonal kritikk).

- Bli med i kampen mot rasisme -
Send sms SOLUNG til 2160 (175kr)

SOSIALE MEDIER

Kontakt oss på facebook eller instagram om du skulle ha spørsmål

FACEBOOK: NORSK FOLKEHJELP
SOLIDARITETSUNGDOM

INSTAGRAM: @
SOLIDARITETSUNGDOM

FOLKEHJELP.NO

På våre nettsider vil du alltid finne mer informasjon om arbeidet vårt, både internasjonalt og nasjonalt. Der vil du også få muligheten til å bli medlem, støtte oss eller bli frvillig.

KONTAKT OSS

FACEBOOK: NORSK FOLKEHJELP
SOLIDARITETSUNGDOM

INSTAGRAM: @
SOLIDARITETSUNGDOM

E-post: Solidaritetsungdom@folkehjelp.no

Utsatt for rasisme?

Ta kontakt med DiMe – Diskrimineringshjelpen og Meglingsbenken hvis du har blitt utsatt for etnisk profilering og ønsker veiledning eller bistand.

DiMe er et lavterskel rettshjelptilbud som tilbyr rettshjelp og megling i alle rasisme- og diskrimineringsaker i Oslo. Tilbudet er gratis og du kan være anonym om du ønsker det.

Kontakt med DiMe:

E-post: dime@dhjelpen.no

Telefonnummer: 981 31 217.

The logo for DiMe, with 'Di' in orange and 'Me' in green, in a bold, sans-serif font.

Diskrimineringshjelpen og Meglingsbenken

